

Lektion 1: Guten Morgen! (*Hyvää huomenta!*)

(rivi 1) der Bahnhof *asema*, der Hauptbahnhof *päärautatieasema* Yhdysosan suku määräytyy jälkimmäisen osan mukaan.

vrt. das Fach *aine, oppiaine* ja das Hauptfach *pääaine*; kehon osana *pää* on kuitenkin „der Kopf“.

Huom! Kaikki saksan substantiivit kirjoitetaan isolla alkukirjaimella.

am Morgen – Kun sanot *aamulla*, käytä prepositiota **am** (vrt. am Abend *illalla*).

Er ist laut und... *Se on meluisa ja ...*

Saksassa on kolme yksikön 3. persoonan pronominia. **Er** viittaa der-sukuisiin sanoihin (maskuliinit). Tässä se viittaa sanaan **der Hauptbahnhof** ja suomennetaan **se**. Viitatessaan miespuoliseen henkilöön, **er** käännetään **hän**. Substantiivin suku on ratkaisee, mitä pronominia käytetään.

Alle **haben** es eilig. *Kaikilla on kiire.*

Tämä on haben-verbin (=jllk on, omistaa) monikon 3. persoona. Sana **es** on sama kaikissa taivutusmuodoissa. Vrt. Ich habe es eilig. Wir haben es eilig.

Yksikön taivutus on epäsäännöllinen: ich habe, du hast, er/es/sie hat.

Monikko on säännöllinen: wir haben, ihr habt, sie haben, Sie haben

(rivi 2) Aber **eine** Frau **hat** Zeit. *Mutta yhdellä naisella on aikaa.*

Eine on *die*-sukuisen sanan epämääräinen artikkeli. Sitä käytetään, kun asiasta tai henkilöstä puhutaan ensimmäistä kertaa. Artikkeli äännetään [**aine**]. **Zeit** äännetään [**tsait**] ja sanan loppuinen **r** on tavallisesti vokalisoitunut (vrt. aber).

Huomaa haben-verbin yksikön 3. persoonan epäsäännöllinen taivutus: **hat**.

Die Frau ist wieder **zu Hause**. *Nainen on taas kotona.*

Määrätty artikkeli **die**, kun puhumme henkilöstä toista kertaa. Artikkelin äännetään [**di:**].

Opettele rakenne **zu Hause** *kotona* sanastollisesti, **zu** äännetään [**tsu**].

... und **geht** langsam... *ja kävelee hitaasti*

Verbin **gehen** yksikön 3. persoonana. Kahden vokaalin välissä olevaa h:ta ei äännetä, vaan se pidentää edellisen vokaalin.

(rivi 3) **Sie** heißt Hanna Lahti. *Hänen nimensä on Hanna Lahti.*

Pronomini **sie** viittaa die-sukuisiin substantiiveihin ja käännetään *hän tai se*.

Kirjainta **ß ei ole suomessa**. **Se** on saksan kaksois-s ja sitä käytetään vain pitkän vokaalin jälkeen, vrt. *dreißig* mutta *essen syödä*. Huom myös! **heißt** [**ai**].

Sie findet gleich **ein** Taxi. **Es** bringt die Finniin nach Hause. *Hän löytää heti taksin. Se vie suomalaisen (naisen) kotiin.*

Ein (äännetään *ain*) on sekä das-sukuisen että der-sukuisen sanan epämääräinen artikkeli. *Taxi* on neutri ja **es** viittaa tässä das-sukuiseen sanaan.

nach Hause *kotiin* (vrt. *zu Hause kotona*)

(rivi 4) Guten Morgen! *Hyvää huomenta!*

Wohin möchten Sie?

Kysymyssana **wohin** tarkoittaa *minne*. Kun kysymyslause alkaa kysymyssanalla, verbi on lauseessa toisena.

(rivi 5) bitte Tavallisesti sana tarkoittaa *ole hyvä, olkaa hyvä* mutta tässä tilanteessa tai esim. tilattaessa ravintolassa suomalainen sanoisi *kiitos*. (vrt. *Kuppi kahvia, kiitos!*)

Kaksoiskonsonantit äännettään lyhyenä, vrt. **bitte**.

(rivi 6) Wie bitte? *Anteeksi?* (En kuullut, en ymmärtänyt.) Myös pelkkä **bitte?** voi olla samassa merkityksessä. Huom! **wie** [vi:].

(rivi 7) Huomaa saksan ja englannin ero sanan **also** *siis* kohdalla. Saksan **also** tarkoittaa *siis*, kun taas **auch** on *myös*.

Richtung Schloss Belvedere *Belvederen linnan suuntaan*

(rivi 8) Gerne! *Mielellään!* Myös lyhyemmässä muodossa **gern**.

Willkommen **in** Wien! Kun toivotetaan tervetulleeksi, käytetään prepositiota **in**, joka vastaa oikeastaan suomen päätettä **-ssa, -ssä**. Kirjaimellisesti *siis* suomen *Tervetuloa Wieniin* on saksan „*Tervetuloa Wienissä*“.

Machen Sie Urlaub hier? *Oletteko lomalla täällä?* Kun kysymyslauseessa ei ole kysymyssanaa, se alkaa verbillä.

Urlaub machen *viettää lomaa, olla lomalla*, mutta huomaa sanonnan verbi: **machen** *tehdä*.

(rivi 9) Nein, ich wohne hier. *En, minä asun täällä.*

Kieltosana **nein** aloittaa kielteisen lauseen. Se voi myös vastata kokonaista lausetta. **Wohnen Sie hier? – Nein.** (Nein, ich wohne nicht hier.)

Huomaa verbin **wohnen** ääntäminen: h ei äänny, vaan pidentää edellisen vokaalin.

(rivi 10) Woher kommen Sie **denn?** *Mistä te (sitten) olette kotoisin?*

Kysymyssana **woher** tarkoittaa *mistä*.

Puhekielessä **denn**-sana on tavallinen ja pehmentää kysymystä, mutta se toimii myös ilman denn-sanaa. *Mistä te **sitten** olette kotoisin?* Tämä **sitten** ei viittaa aikaan, vaan ajasta puhuttaessa (sen jälkeen, sitten) käytetään sanaa **dann**.

(rivi 11) Ich komme aus Finnland. *Olen kotoisin Suomesta.*

Vastatessa kysymykseen, mistä olet kotoisin, käytä prepositiota **aus**. Se vastaa suomen päätettä *–sta, –stä*.

(rivi 12) eine Finnin *suomalainen (nainen)*

Kansalaisuutta tai ammattia tarkoittavaan sanaan lisätään tavallisesti päätte *–in*, kun on puhe naisesta ja sana on die-sukuinen.

virt. der Finne – die Finnin, der Österreicher - die Österreicherin, der Schweizer – die Schweizerin. **MUTTA:** der Deutsche – die Deutsche

(rivi 13) Sie sprechen **aber** sehr gut Deutsch. *Mutta te puhutte erittäin hyvin saksaa.* Saksan *mutta*-sana voi olla myös keskellä lausetta.

(rivi 14) Es **geht**. *Menettelee.*

Rivillä 2 tämä verbi oli merkityksessä *mennä, kävellä*. Huomaa ääntäessä, että **h** ei äänny, vaan se pidentää edellisen vokaalin.

Ich wohne ja schon zwei Jahre hier. *Minähän olen jo asunut kaksi vuotta täällä*
Saksan preesens-lause voidaan kääntää perfektillä, kun tekeminen jatkuu.

Sind Sie Österreicher? Saksassa ei käytetä artikkelia, kun kerromme, minkä maalainen joku henkilö on tai mikä on hänen ammattinsa.

(rivi 15) Ich bin **Deutscher**. *Saksalainen mies* (vrt. **Deutsche**).

aus suomen päätte *-sta, -stä* **aus Deutschland**

Taxi fahren *ajaa taksia*

(rivi 16) **Genau!** *Aivan! Juuri niin!*

Ich arbeite oft **als** Taxifahrer. *Työskentelen usein taksikuskina,*

Suomen *-na, -nä* päätte ilmaistaan saksassa sanalla **als**. Silloin ei tavallisesti käytetä myöskään artikkelisanaa.

Ich **studiere** Architektur... Kun opiskellaan yliopistossa, käytetään verbiä **studieren**, mutta kun opiskelet kieliä (ei kielitiedettä yliopistossa), käytä verbiä **lernen**.

Vrt. Ich **studiere** Maschinenbau an der Aalto-Universität, aber ich **lerne** dort auch Deutsch.

(rivi 19) Was sind Sie denn von Beruf? / Was sind Sie von Beruf? Mikä te olette ammatiltanne? (vrt. der Beruf ammatti)

Vrt. rivi 10 **denn**–sanan käytöstä.

Voit kysyä myös: **Was machen Sie beruflich?** Mitä teette työksenne? / Mikä olette ammatiltanne?

(rivi 20) Ich bin **Architektin**. Olen arkkitehti (nainen).

Ammattia tai kansalaisuutta tarkoittavaan sanaan lisätään tavallisesti päätte **-in**, kun on puhe naisesta. Sana **Architektin** on die-sukuinen, mutta artikkelia ei käytetä, kun kerromme, mikä on jonkun henkilön ammatti tai minkä maalainen hän on.

Vrt. **Sie ist Österreicherin**. Er ist **Österreicher**.